

Шлюбний договір - що потрібно знати перед його укладенням розповідає Міністр юстиції України Павло Петренко

Доброго вечора! Ми з нареченою плануємо одружитись навесні. Щоб не опинитися серед сімейних пар, які сваряться через кожну копійку, хочемо укласти шлюбний договір. Знаю, що така практика для України є новою, тому розкажіть, будь ласка, про неї більш детально?

Артем Миколайчук

На диво багато українців не знають, що у 1992 році Верховна Рада прийняла Закон «Про внесення змін і доповнень до Кодексу про шлюб і сім'ю України», де вперше було зафіксовано таке поняття, як шлюбний договір. Однак цей вид договорів поки що не набув достатньої популярності серед українських родин. Минулого року такий договір підписали всього 2 544 подружжя, а це трохи більше 1% від кількості укладених у 2018 році шлюбів.

Як укладати шлюбний договір?

Шлюбний договір укладається у письмовій формі в 3 примірниках і нотаріально посвідчується державним або приватним нотаріусом. Хочу зауважити, що перед оформленням документів нотаріус повинен роз'яснити сторонам їхні права і обов'язки.

При цьому, договір може бути укладено як особами, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, і тоді він вступає в силу в день реєстрації шлюбу, так і вже одруженою парою. У такому випадку документ почне діяти з моменту нотаріального посвідчення.

Що може бути внесено у договір?

Загалом шлюбним договором регулюються майнові відносини між подружжям та визначаються їхні майнові права й обов'язки. Дружина та чоловік мають право внести в договір будь-які умови, які не суперечать чинному законодавству, наприклад:

- визначення майна, що є спільною сумісною власністю, тобто набуте подружжям в період перебування в зареєстрованому шлюбі;
- визначення майна, яке передається чоловіком чи дружиною на спільні потреби сім'ї та встановлення правового режиму майна, подарованого подружжю у зв'язку з реєстрацією шлюбу;
- встановлення порядку поділу майна у разі розірвання шлюбу;
- встановлення порядку користування майном та житлом;
- право на утримання одному з подружжю, строк і розмір виплати аліментів;
- інші умови, що врегульовують майнові відносини між подружжям (порядок користування грошовими коштами, порядок виконання кредитних чи інших майнових зобов'язань, зобов'язання одного з подружжя щодо здійснення оплати за лікування чи навчання іншого або дитини тощо).

У договорі, як правило, не прописуються конкретні суми, а все обчислюється в процентному співвідношенні. Водночас, українським законодавством заборонено регулювання шлюбною угодою особистих відносин між подружжям, а також особистих відносин між батьками і дітьми.

Скільки діє шлюбний договір?

У шлюбному договорі може бути встановлено загальний строк його дії та за бажанням сторін, можуть передбачатися строки тривалості окремих прав та обов'язків. Крім того, сторони можуть зазначити чинність окремих умов договору навіть після припинення шлюбу.

Чи можна змінити умови договору ?

Звісно можна, але хочу попередити, що одностороння зміна умов шлюбного договору не допускається. Внести зміни до шлюбного договору можна двома шляхами:

1. якщо обидва з подружжя бажають змінити умови шлюбного договору, вони звертаються до нотаріуса із відповідною заявою
2. на вимогу одного з подружжя шлюбний договір може бути змінений за рішенням суду, якщо цього вимагають його інтереси, інтереси дітей, а також непрацездатних повнолітніх дочки, сина, що мають істотне значення.

За яких умов шлюбний договір може бути розірваний або визнаний недійсним?

Процедура така сама, як і для внесення змін до договору, тобто припинення дії шлюбного договору відбувається за таких підстав:

1. відмова подружжя від договору шляхом подання заяви до нотаріуса;
 2. розірвання шлюбного договору на вимогу одного з подружжя за рішенням суду.
- Одностороння відмова від шлюбного договору також не допускається.

Той з подружжя, хто подав позов про розірвання шлюбного договору повинен довести суду обставини, які спонукали до прийняття такого рішення . Крім того, шлюбний договір може бути визнаним повністю або частково недійсним. Якщо шлюбний договір визнано недійсним частково, в решті частин він збереже свою дію.

Куди звертатися за більш детальною консультацією та роз'ясненнями?

Якщо у вас залишились питання з цього приводу, будь ласка, телефонуйте до контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за номером **0 (800) 213 103**, цілодобово та безкоштовно в межах України. В центрах та бюро надання безоплатної правової допомоги по всій країні ви можете отримати юридичну консультацію та правовий захист.

Зі свого боку додам: особисто я радив би подружнім парам і тим, хто лише планує одружитися, не нехтувати таким інструментом, як шлюбний договір. Адже яким би не було сильним кохання в день весілля, ніхто не застрахований від життєвих змін. Підписання контракту дає чітке розуміння, з чим залишиться кожен з членів подружжя після розлучення. А у багатьох випадках саме договір стає реальним механізмом зберегти власність у разі виникнення претензій, котрі стосуються боргів одного з подружжя.

Так само на випадок розлучення договір може містити умови утримання дітей, терміни і розмір виплат. А аліменти в такому випадку стягуватимуться на підставі виконавчого напису нотаріуса без необхідності довгої судової тяганини.

Мін'юст зробив усе можливе, щоб зробити одруження простим і комфортним. Однак слід пам'ятати, що шлюб - це не забавки, а серйозний крок, тож ставитися до нього треба відповідально.